

การศึกษาเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

กรณีศึกษา: ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ทำการศึกษาเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) กรณีศึกษา: ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในปี 2555-2556 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การผลิต การตลาด และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าเกษตร และศักยภาพสินค้าเกษตรของไทยเปรียบเทียบกับทั้ง 4 ประเทศ ดังนี้

1. ราชอาณาจักรกัมพูชา

การศึกษาเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) กรณีศึกษา: ราชอาณาจักรกัมพูชา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การผลิต การตลาด และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าเกษตร และศักยภาพสินค้าเกษตรของไทยเปรียบเทียบกับประเทศกัมพูชา ของสินค้า 9 ชนิด ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ถั่วเหลือง ยางพารา ลำไย สุกกร โคเนื้อ และประมงน้ำจืด

ผลการศึกษาพบว่า สินค้าของกัมพูชาที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกไปยังตลาดโลก ได้แก่ ข้าว สินค้าที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกไปยังตลาดอาเซียน ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา ลำไย และสินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา ส่วนสินค้าที่มีความสามารถในการแข่งขันลดลงได้แก่ ถั่วเหลือง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สินค้าปศุสัตว์ทั้งโคเนื้อและสุกร จะเป็นการเลี้ยงแบบพื้นบ้านเพื่อใช้บริโภคภายในประเทศ การขยายการเลี้ยงยังมีไม่มากนักเนื่องจากเกษตรกรยังขาดแคลนเงินทุน และยังต้องพึ่งพาต่างประเทศในด้านเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ สำหรับสินค้าประมง กัมพูชายังมีศักยภาพการเพาะเลี้ยงปลาอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากการเลี้ยงปลาเชิงพาณิชย์ยังเป็นการเลี้ยงแบบกึ่งพัฒนาและแบบดั้งเดิม และนิยมเลี้ยงปลาในกลุ่มปลาแพนกาเซียส (Pangasiss Hypophthalmus)

มาตรการการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ของสินค้าเกษตรไทย จำเป็นต้องมีการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต วิจัยและพัฒนาพันธุ์ พัฒนาเมล็ดพันธุ์ พัฒนาระบบชลประทานให้กระจายทั่วถึง ตลอดจนเพิ่มคุณภาพของผลผลิต ควรมีการกำหนดมาตรฐานเดียวกันในกลุ่ม AEC รวมถึงการกำหนดค่าธรรมเนียมต่างๆ เพื่อให้การส่งออกง่ายขึ้น การจัดตั้งห้องปฏิบัติการทดสอบสินค้าของอาเซียนที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานหรือองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อตรวจสอบสารตกค้าง สารปนเปื้อนต่างๆ ในสินค้าเกษตร โดยประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องยอมรับรายงานผลการตรวจสอบที่มาจากห้องปฏิบัติการร่วมกัน การให้ความร่วมมือทางด้านวิชาการด้านเกษตรต่างๆ แก่กัมพูชา รวมทั้งด้านการจัดทำมาตรฐานการผลิต

ตลอดห่วงโซ่การผลิตเพื่อให้การเป็นฐานการผลิตร่วมมีความสอดคล้องกันมากขึ้น ตลอดจนการถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างเพื่อนบ้านและเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน

2. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

การศึกษาเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) กรณีศึกษา: สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การผลิต การตลาด และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าเกษตร และศักยภาพสินค้าเกษตรของไทยเปรียบเทียบกับประเทศ ในสินค้าเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง ยางพารา กาแฟ ปศุสัตว์ และประมง เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์การผลิต การตลาด กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพื่อทราบถึงศักยภาพสินค้าเกษตรของไทยเปรียบเทียบกับ สปป.ลาว เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายและแนวทางการเพิ่มศักยภาพการผลิตและการตลาด รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาพบว่า สินค้าข้าว สปป.ลาว ผลิตข้าวคิดเป็นร้อยละ 1.24 ของผลผลิตข้าวอาเซียน โดยผลิตเพื่อบริโภคในประเทศเป็นหลัก แต่มีศักยภาพที่จะขยายพื้นที่การปลูกและผลผลิต เพราะมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ต้นทุนการผลิตข้าวต่ำกว่าไทย เพราะค่าจ้างแรงงานถูกกว่า และการเพาะปลูกยังใช้เทคโนโลยีดั้งเดิมที่ใช้แรงงานคนและสัตว์เป็นหลัก สำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นหลัก เพราะขาดอุตสาหกรรมแปรรูปรองรับแต่มีศักยภาพในการขยายการผลิตเพราะพื้นที่เพาะปลูกมีความอุดมสมบูรณ์ รวมทั้งได้รับการส่งเสริมจากภาคเอกชนไทย สินค้าถั่วเหลืองการผลิตใช้เทคโนโลยีดั้งเดิม โดยเนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตมีแนวโน้มลดลงผลผลิตเพื่อใช้ภายในประเทศที่เหลือส่งออกมายังประเทศไทย สินค้ายางพารา เนื้อที่ปลูกร้อยละ 70 ดำเนินการโดยชาวต่างชาติในรูปแบบการให้สัมปทานพื้นที่ปลูก ให้แก่ จีน ไทย และเวียดนาม ที่เหลือร้อยละ 30 เป็นเกษตรกรรายย่อย โดย สปป.ลาว ปลูกยางพาราเป็นอันดับ 8 ในอาเซียน อย่างไรก็ตามการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราอาจไม่เพิ่มสูงขึ้นมากนัก เนื่องจากนโยบายยกเลิกการให้สัมปทานที่มีตั้งแต่ปี 2554 สินค้ากาแฟ เนื้อที่ให้ผลและผลผลิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แหล่งปลูกสำคัญคือ จำปาสัก ปากซอง สปป. ลาว ได้รับสมญานามว่าเป็นแหล่งปลูกกาแฟพันธุ์อาราบิกามีรสชาติหอม อร่อย ติดอันดับ 1 ใน 3 ของกาแฟที่มีรสชาติดีเยี่ยมของโลก นอกจากนี้ยังสามารถผลิตกาแฟพันธุ์โรบัสตา ที่มีกลิ่นหอมเช่นเดียวกับกาแฟอาราบิก้า

สปป.ลาว มีการปรับการเลี้ยงสุกรแบบดั้งเดิมเป็นการเลี้ยงในเชิงการค้าเพิ่มขึ้น เพื่อสนองความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น สำหรับการเลี้ยงโคเนื้อเป็นการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์พื้นเมืองและเลี้ยงแบบดั้งเดิม ส่วนการทำประมงน้ำจืดของ สปป.ลาว ใช้เพื่อบริโภคภายในครัวเรือนเป็นหลัก ศักยภาพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากโครงสร้างพื้นฐานระบบการคมนาคมขนส่งยังไม่พัฒนา เทคโนโลยีการเลี้ยงเป็นแบบดั้งเดิม พังพาจัจัย การผลิต พันธุ์สัตว์น้ำ และอาหารสำเร็จรูปจากประเทศเพื่อนบ้านคือ เวียดนาม และไทย การขยายการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในลาวเชิงการค้าต้องใช้เวลานาน เนื่องจากเกษตรกรต้องมีเงินทุนของตนเอง และแหล่งเงินทุนในการปล่อยสินเชื่อยังมีไม่เพียงพอ

สินค้าของ สปป.ลาว ที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกไปยังตลาดโลก ข้าว ยางพารา เมล็ดกาแฟ และสินค้าเกษตรที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกไปยังตลาดอาเซียน ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เมล็ดกาแฟ ในขณะที่ถั่วเหลืองไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกไปยังตลาดโลกและตลาดอาเซียน

มาตรการการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ของสินค้าเกษตรไทย จำเป็นต้องมีการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต วิจัยและพัฒนาพันธุ์ พัฒนาเมล็ดพันธุ์ พัฒนาระบบชลประทานให้กระจายทั่วถึง ตลอดจนเพิ่มคุณภาพของผลผลิต ควรมีการกำหนดมาตรฐานเดียวกันในกลุ่ม AEC รวมถึงการกำหนดค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เพื่อให้การส่งออกง่ายขึ้น การจัดตั้งห้องปฏิบัติการทดสอบสินค้าของอาเซียนที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานหรือองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อตรวจสอบสารตกค้าง สารปนเปื้อนต่าง ๆ ในสินค้าเกษตร โดยประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องยอมรับรายงานผลการตรวจสอบที่มาจากห้องปฏิบัติการร่วมกัน การให้ความร่วมมือทางด้านวิชาการด้านเกษตรต่าง ๆ แก่สปป.ลาว รวมทั้งด้านการจัดทำมาตรฐานการผลิตตลอดห่วงโซ่การผลิตเพื่อให้การเป็นฐานการผลิตร่วมมีความสอดคล้องกันมากขึ้น ตลอดจนการถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างเพื่อนบ้านและเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน

3. สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

การศึกษาเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ในสินค้าที่สำคัญ คือ ข้าว ถั่ว ยางพารา โคเนื้อ สุกร และประมง เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์การผลิตการตลาด กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพื่อทราบถึงศักยภาพสินค้าของไทยเปรียบเทียบกับเมียนมาร์ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการผลิตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย ทำการศึกษาโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิการนำเข้าส่งออก ในช่วงปี 2545-2554 การวิเคราะห์ความสามารถ

ในการแข่งขันสินค้าเกษตร ใช้วิธีการหาค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Relative Comparative Advantage Index : RCA) และการวิเคราะห์ BCG Matrix (Boston Consulting Group Matrix)

จากการศึกษาในกลุ่มสินค้าข้าว ถั่ว ยางพารา พบว่า สินค้าข้าวเมียนมาร์มีผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 9.58 ของอาเซียน สามารถผลิตข้าวปอชั้นมุยซึ่งเป็นข้าวคุณภาพดี โดยส่งออกข้าวได้มากเป็นอันดับ 3 ของอาเซียน และมีเป้าหมายที่จะเป็นผู้ส่งออกข้าวหลักของโลก เนื่องจากมีศักยภาพที่จะขยายพื้นที่การปลูกข้าวได้อีกมาก มีแรงงานจำนวนมากและค่าจ้างแรงงานต่ำ ตลอดจนนโยบายการเปิดประเทศส่งผลให้นานาประเทศให้ความสนใจที่จะลงทุนเรื่องข้าวในประเทศเมียนมาร์เพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้การผลิตข้าวของเมียนมาร์มีศักยภาพมากขึ้นในอนาคต ถั่วเขียวเมียนมาร์มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าไทย ไทยจึงมีการนำเข้าจากเมียนมาร์มากขึ้น ทำให้ราคาถั่วเขียวในประเทศของไทยตกต่ำลง จนอาจทำให้เกษตรกรไทยลดพื้นที่ปลูกถั่วเขียวลงอีก ยางพาราเมียนมาร์เป็นประเทศที่มีศักยภาพในการปลูกยางพารามีต้นทุนการผลิตต่อไร่ต่ำ เนื่องจากการปลูกโดยการให้สัมปทานกับนักลงทุนต่างชาติจึงเป็นแปลงขนาดใหญ่ มีเนื้อที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์สามารถขยายการเพาะปลูกได้อีกจำนวนมาก ผลผลิตส่วนใหญ่ส่งออกไปประเทศมาเลเซียและจีน ซึ่งเป็นผู้ลงทุนปลูกสวนยางและสร้างโรงงานผลิตยางเบื้องต้น ซึ่งจะทำให้ไทยสูญเสียตลาดหลักเนื่องจากจีนจะหันไปนำเข้าจากเมียนมาร์เพิ่มขึ้น

จากการศึกษาในกลุ่มสินค้าปศุสัตว์ (สุกร โคเนื้อ) และประมง พบว่า สุกรเมียนมาร์ยังมีศักยภาพการผลิตต่ำ เนื่องจากลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบรายย่อย ส่วนใหญ่ใช้พันธุ์พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงสุกรใช้วัตถุดิบที่หาได้ ในท้องถิ่นและมีความรู้และเทคโนโลยีที่ล้าหลังไทย จึงคาดว่าจะไม่กระทบต่อการผลิตของไทยเท่าใดนัก โคเนื้อ เมียนมาร์ลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบรายย่อย พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นลูกผสมพันธุ์พื้นเมือง เมียนมาร์มีศักยภาพ ในการผลิตโคเนื้อ แต่จากข้อจำกัดด้านกฎหมายที่ห้ามส่งออกโคเนื้อ และการขนส่งที่ไม่สะดวก จึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อ ประมงเมียนมาร์มีทรัพยากรประมงที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงมีพื้นที่ที่เหมาะสมกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ แต่การเพาะเลี้ยงยังไม่พัฒนามากนัก เนื่องจากขาดบุคลากรและเทคโนโลยี รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานยังไม่พัฒนา เมียนมาร์จึงเป็นแหล่งวัตถุดิบประมงทะเลที่สำคัญของไทย

การวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการวิเคราะห์ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ในตลาดโลก พบว่า สินค้าข้าวของไทยและเมียนมาร์ มีค่า RCA มากกว่า 1 ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา แสดงว่า ทั้งสองประเทศมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกข้าวไปยังตลาดโลก แต่ค่า RCA ลดลงในอัตราร้อยละ 10.30 และร้อยละ 19.61 ตามลำดับ หมายความว่าทั้งไทยและเมียนมาร์มีแนวโน้มความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกข้าวในตลาดโลกลดลง ถั่วเขียวไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในการส่งออกในตลาดโลกเพิ่มขึ้น ในขณะที่เมียนมาร์มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในการส่งออกในตลาดโลกลดลง ยางพาราประเทศไทยและเมียนมาร์มีค่า RCA เฉลี่ยเท่ากับ 24.55 และ 13.39 ตามลำดับ หมายความว่าทั้งสองประเทศมีความสามารถในการส่งออกยางพารา แต่ความสามารถในการแข่งขันการส่งออกยางพาราของเมียนมาร์ปรับตัวลดลงร้อยละ 4.84 ต่อปี ขณะที่ไทยปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.01 ต่อปี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเมียนมาร์ ต้องมีความพร้อมและพัฒนาสินค้ายางพาราให้มากขึ้น เพื่อเปิดตลาดการส่งออกยางพาราสู่เวทีการแข่งขันในระดับโลก ส่วนในตลาดอาเซียน

พบว่า ไทยและเมียนมาร์มีค่าดัชนี RCA เฉลี่ยเท่ากับ 1.43 และ 1.23 ตามลำดับ แต่ความสามารถในการแข่งขันส่งออกยางพาราของไทยละเมียนมาร์ ในตลาดอาเซียนปรับตัวลดลงร้อยละ 9.15 และร้อยละ 21.05 ต่อปีตามลำดับ

การวิเคราะห์ตำแหน่งและความสามารถในการแข่งขัน (Boston Consulting Group Matrix : BCG) ในตลาดโลกพบว่า ถั่วเขียวเมียนมาร์อยู่ในตำแหน่งสินค้าทำเงิน Cash Cows ไทยอยู่ในตำแหน่งสินค้ามีปัญหา Question marks แสดงให้เห็นว่าถั่วเขียวของไทยมีส่วนแบ่งตลาดเชิงเปรียบเทียบต่ำกว่าเมียนมาร์ แต่มีอัตราการขยายตัวของตลาดถั่วเขียวสูงกว่าเมียนมาร์ ยางพาราของเมียนมาร์เปรียบเทียบกับไทยในตลาดโลกและตลาดอาเซียน พบว่า อยู่ในตำแหน่งเดียวกันทั้งสองตลาด คือ ยางพาราเมียนมาร์ยังคงอยู่ในตำแหน่งสินค้าที่มีปัญหา (Question Marks) แต่อยู่ในทิศทางที่มุ่งสู่สินค้าดาวรุ่ง (Stars) เนื่องจากการส่งออกยางพาราของเมียนมาร์ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตามความต้องการของตลาด ขณะที่ประเทศไทยตำแหน่งสินค้าทำเงิน (Cash Cows) สะท้อนให้เห็นว่าตลาดยางพาราของไทยยังคงเป็นผู้นำตลาดทั้งสองตลาด แต่ตลาดยางพาราของไทยค่อนข้างอึดตัว สินค้าประมงในตลาดโลกและอาเซียน พบว่า เมียนมาร์อยู่ในตำแหน่งสินค้าตกต่ำ (Dog) ทั้งสองตลาดเนื่องจากการส่งออกในรูปแบบวัตถุดิบ จึงมีมูลค่าเพิ่มน้อย ส่วนไทยในตลาดโลกอยู่ในสินค้าตกต่ำ (Dog) และตลาดอาเซียนอยู่ในตำแหน่งสินค้ามีปัญหา (Question Marks) แม้ไทยมีการแปรรูปเพื่อส่งออกมากขึ้นแต่ขาดแคลนวัตถุดิบ

ข้อเสนอแนะ การเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ของสินค้าข้าว ถั่วเขียว ยางพารา จำเป็นต้องมีการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต พัฒนาระบบชลประทานให้กระจายทั่วถึง ตลอดจนเพิ่มคุณภาพของผลผลิต และเร่งรัดประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน ให้ผู้เกี่ยวข้องตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำได้รับรู้อย่างทั่วถึงและต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อการปรับตัว ตลอดจนพัฒนาระบบโลจิสติกส์ไทย โดยเฉพาะการขนส่งให้มีต้นทุนที่ต่ำลง และใช้วัตถุดิบจากประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีความได้เปรียบด้านราคาและคุณภาพ ตลอดจนร่วมลงทุนกับประเทศอาเซียนเพื่อจะทำให้ไทยยังคงมีศักยภาพและเป็นผู้นำการส่งออกข้าว ถั่วเขียว ยางพาราต่อไปในอนาคต

สำหรับสินค้าปศุสัตว์และประมง ปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการขนส่งให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค ร่วมกำหนดมาตรฐานในการส่งออกและนำเข้าของประเทศใน AEC ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เร่งเจรจาในเรื่องการขยายเวลาการสัมปทานทำประมงกับเมียนมาร์ซึ่งใกล้สิ้นสุดเวลาสัมปทานเดิม เพื่อให้ผู้ประกอบการประมงและผู้ลงทุนไทยในอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำในเมียนมาร์ดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องต่อไป

4. สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

การศึกษาเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีประเทศเวียดนาม มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสถานการณ์การผลิต การตลาด และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าเกษตรใน

ประเทศเวียดนาม และศึกษาศักยภาพการแข่งขันสินค้าเกษตรของไทยเปรียบเทียบกับประเทศเวียดนามทั้งในตลาดโลกและตลาดอาเซียน โดยพืชเศรษฐกิจสินค้าเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ยางพารา กาแฟ ผลไม้ และกุ้ง ผลจากการศึกษา พบว่า

1. ข้าว ประเทศไทยและเวียดนามเป็นประเทศที่มีการพึ่งพิงการส่งออกข้าวไปตลาดโลกและตลาดอาเซียนเพื่อเป็นรายได้เข้าประเทศ โดยในช่วงปี 8-10 ปี ประเทศเวียดนามมีแนวโน้มการพึ่งพิงการส่งออกข้าวไปตลาดโลกลดลงมากกว่าตลาดอาเซียน แสดงว่า ตลาดโลกมีความต้องการข้าวเวียดนามลดลง และมีอัตราการขยายตัวของการส่งออกลดลง ความสามารถในการแข่งขันส่งออกข้าวเวียดนามในตลาดโลกจึงลดลง ตำแหน่งทางการตลาดข้าวของเวียดนามจึงเคลื่อนจากตำแหน่ง Question Marks เป็นตำแหน่ง Dogs ขณะที่ตลาดอาเซียนยังคงมีความต้องการข้าวเวียดนาม ตำแหน่งทางการตลาดข้าวของเวียดนามจึงเคลื่อนจากตำแหน่ง Dogs เป็นตำแหน่ง Stars ส่วนประเทศไทยมีแนวโน้มการพึ่งพิงการส่งออกข้าวไปตลาดโลกเพิ่มขึ้นแต่พึ่งพิงการส่งออกข้าวไปตลาดอาเซียนลดลง แสดงว่า และตลาดโลกยังคงมีความต้องการข้าวไทย ตำแหน่งทางการตลาดข้าวของไทยจึงอยู่ในตำแหน่ง Stars ขณะที่ตลาดอาเซียนมีความต้องการข้าวไทยลดลง ตำแหน่งทางการตลาดข้าวของไทยจึงเคลื่อนจากตำแหน่ง Cash Cows เป็นตำแหน่ง Question Marks

2. ยางพารา ประเทศไทยและเวียดนามเป็นประเทศที่มีการพึ่งพิงการส่งออกยางพาราไปตลาดโลกและตลาดอาเซียนเพื่อเป็นรายได้เข้าประเทศ โดยในช่วงปี 10 ปี ประเทศเวียดนามมีแนวโน้มการพึ่งพิงการส่งออกยางพาราไปตลาดโลกและตลาดอาเซียนลดลง แสดงว่า ตลาดโลกและตลาดอาเซียนยังคงมีความต้องการยางพาราเวียดนาม แต่มีอัตราการขยายตัวของการส่งออกลดลง ความสามารถในการแข่งขันส่งออกยางพาราของเวียดนามในทั้งในตลาดโลกและตลาดอาเซียนจึงลดลง ตำแหน่งทางการตลาดยางพาราของเวียดนามจึงเคลื่อนจากตำแหน่ง Question Marks เป็นตำแหน่ง Dogs ส่วนประเทศไทยมีแนวโน้มการพึ่งพิงการส่งออกยางพาราไปตลาดโลกและตลาดอาเซียนลดลงเช่นกัน แสดงว่า ตลาดโลกและตลาดอาเซียนยังคงมีความต้องการยางพาราของไทย แต่มีอัตราการขยายตัวของการส่งออกลดลง ความสามารถในการแข่งขันส่งออกยางพาราของไทยในทั้งในตลาดโลกและตลาดอาเซียนจึงลดลง ตำแหน่งทางการตลาดยางพาราของไทยจึงเคลื่อนจากตำแหน่ง Stars เป็นตำแหน่ง Cash Cows

3. กาแฟ ประเทศเวียดนามเป็นประเทศที่มีการพึ่งพิงการส่งออกกาแฟไปตลาดโลกและตลาดอาเซียนเพื่อเป็นรายได้เข้าประเทศ โดยในช่วงปี 10 ปี ประเทศเวียดนามมีแนวโน้มการพึ่งพิงการส่งออกยางพาราไปตลาดโลกและตลาดอาเซียนอาเซียนลดลง แสดงว่า ตลาดโลกและตลาดอาเซียนมีแนวโน้มต้องการกาแฟจากเวียดนามลดลง

แต่มีอัตราการขยายตัวของ การส่งออกลดลง ความสามารถในการแข่งขันส่งออกกาแพ ของเวียดนามในทั้งใน ตลาดโลกและตลาดอาเซียนจึงลดลง แต่ลดลงไม่มากนัก ตำแหน่งทางการตลาดยางพาราของเวียดนามจึงเคลื่อนตัว อยู่ในตำแหน่ง Question Marks สำหรับกาแพของไทยเป็นสินค้าที่พึ่งพาการส่งออกยางพาราไปตลาดตลาดโลก และตลาดอาเซียนน้อยมาก และมีส่วนแบ่งการตลาดโดยเปรียบเทียบน้อยมาก ตำแหน่งทางการตลาดกาแพของไทย ในตลาดโลกจึงอยู่ใน Dogs และตำแหน่งทางการตลาดกาแพของไทยในตลาดอาเซียนอยู่ใน Question Marks

4. ผลไม้ ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการพึ่งพิงการส่งออกทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ไปตลาดโลกเพื่อเป็น รายได้เข้าประเทศ แต่ไม่พึ่งพิงการส่งออกทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ไปตลาดอาเซียน โดยในช่วงปี 10 ปี ตลาดโลกมี ความต้องการผลไม้ไทยค่อนข้างอึมตัว ทำให้อัตราการขยายการส่งออกผลไม้ไทยลดลง ตำแหน่งทางการตลาด ผลไม้ของไทยจึงเคลื่อนจากตำแหน่ง Star เป็นตำแหน่ง Cash Cows ส่วนประเทศเวียดนามมีการพึ่งพาการ ส่งออกลำไย เงาะ ลิ้นจี่ ไปตลาดโลก แต่ไม่พึ่งพิงการส่งออกลำไย เงาะ ลิ้นจี่ไปตลาดอาเซียน โดยในช่วง 10 ปี ตลาดโลกมีความต้องการผลไม้เวียดนามโดยเฉพาะลำไย และลิ้นจี่ เพิ่มขึ้น ทำให้อัตราการขยายตัวของ การส่งออกเพิ่มขึ้น ความสามารถในการแข่งขันส่งออกผลไม้ของเวียดนามเพิ่มขึ้น ตำแหน่งทางการตลาดผลไม้ของ เวียดนามจึงอยู่ในตำแหน่ง Stars

5. กุ้ง ประเทศเวียดนามเป็นประเทศที่มีการพึ่งพิงการส่งออกกุ้งไปตลาดโลกและตลาดอาเซียนเพื่อเป็น รายได้เข้าประเทศ โดยในช่วงปี 10 ปี ประเทศเวียดนามมีแนวโน้มการพึ่งพาการส่งออกกุ้งไปตลาดโลกและตลาด อาเซียนลดลง อัตราการขยายตัวของ การส่งออกลดลง ความสามารถในการแข่งขันส่งออกกุ้งของเวียดนามทั้งใน ตลาดโลกและตลาดอาเซียนจึงลดลง ตำแหน่งทางการตลาดยางพาราของเวียดนามจึงเคลื่อนที่อยู่ในตำแหน่ง Question Marks สำหรับประเทศไทยมีแนวโน้มการพึ่งพาการส่งออกกุ้งไปตลาดตลาดโลกเพิ่มขึ้น และมีอัตราการ ขยายตัวของ การส่งออกกุ้งไปตลาดโลกตัวเพิ่มขึ้น ความสามารถในการแข่งขันส่งออกกุ้งของไทยในตลาดโลก เพิ่มขึ้น ตำแหน่งทางการตลาดกุ้งของไทยในตลาดโลกจึงเคลื่อนจากตำแหน่ง Cash Cows เป็นตำแหน่ง Stars ส่วนในตลาดอาเซียนประเทศไทยมีแนวโน้มการพึ่งพาการส่งออกกุ้งไปตลาดอาเซียนลดลง แต่อัตราการขยายตัว ของการส่งออกกุ้งไปตลาดอาเซียนเพิ่มขึ้น ตำแหน่งทางการตลาดกุ้งของไทยในตลาดอาเซียนจึงเคลื่อนจาก ตำแหน่ง Cash Cows เป็นตำแหน่ง Question Marks

คณะผู้จัดทำ

ราชอาณาจักรกัมพูชา

1. ข้าว	นางสาวปฐมา ฤทธิเรืองเดช
2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	นางสาวทิพา คำธัญญะ
3. มันสำปะหลัง	นายชวนเพิ่ม สังข์สิงห์
4. ถั่วเหลือง	นางสาวอภิญา วงศ์สมัย
5. ยางพารา	นางประนาถ พิพิธกุล
6. ลำไย	นายณภัทร อรุณรัตน์
7. โคเนื้อและสุกร	นางสาวจรินทร์ทิพย์ จงใจรักษ์
8. ประมง	นางสาวรักชนก ทุยเวียง

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1. ข้าว	นายสกนธ์ วนาเศรษฐี
2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	นางสาวทิพา คำธัญญะ
3. ถั่วเหลือง	นางสาวอภิญา วงศ์สมัย
4. กาแฟ	นางทัศนีย์ ลักษณะ
5. ยางพารา	นางสาวเพ็ญศรี สาวัตถิ
6. โคเนื้อและสุกร	นางสาวศุภลักษณ์ ถาวระ
7. ประมง	นางสาวรักชนก ทุยเวียง

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

๑. ข้าว	นางสาวสิริลักษณ์ พัฒนพันธุ์
๒. ยางพารา	นางประนาถ พิพิธกุล
๓. ถั่วต่าง ๆ	นางสาวสุภกัญญา กาญจนคุหะ
๔. โคเนื้อและสุกร	นางสาวอัจฉรา ไอยรากลัญกุล
๕. ประมง	นางโสภภาพรรณ นิลรักษ์

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

1. ข้าว	นางสาวสิริลักษณ์ พัฒนพันธุ์
2. มันสำปะหลัง	นางสาวมณฑิรา พรหมพิทยาอุท
3. ยางพารา	นางประนาถ พิพิธกุล

4. ผลไม้	นางสาวสิริกร คุณขุนทด
5. พริกไทย	นายบุญเสริม สุขภิญโญ
6. กาแฟ	นางทัศนีย์ ลักษณะ
7. กุ้ง	นางสาวรักชนก ทวยเวียง